

Försäkringsvillkor

Fondförsäkring för KAP-KL och AKAP-KR Läraryfonder

Försäkringsvillkor 535
Folksam Tjänstemannapension
Försäkringsvillkoren gäller från och med 2026-01-01
för försäkringar tecknade från och med 2014-01-01

Folksam

Innehåll

Fondförsäkring för KAP-KL och AKAP-KR Lärarfonder	3
Försäkringsavtalet.....	3
Försäkringens ikraftträdande.....	4
Premie.....	4
Fondförsäkring.....	4
Försäkringsbelopp.....	5
Ålderspension.....	5
Ändring av avtalet.....	6
Utbetalning.....	7
Anmälan om dödsfall.....	7
Flytträtt.....	7
Tidpunkt för utbetalning samt räntebestämmelser.....	8
Information om försäkringen.....	8
Övrigt	8
Force majeure.....	8
Behandling av personuppgifter.....	8
Pensionsnämnden.....	9
Ändring av försäkringsvillkor.....	9
Om Folksam upphör att vara valbart bolag.....	9
Om vi inte skulle komma överens.....	10
Vi vill att du ska vara nöjd	10
Vänd dig först till oss på Folksam.....	10
Din rätt till överprövning av ditt ärende.....	10
Begreppsförklaringar	11

Kontakt med Folksam

Kundservice eller vid inträffad skada: 0771-950 950

Hemsida: folksam.se

Fondförsäkring för KAP-KL och AKAP-KR Lärarfonder

Försäkringsavtalet

Folksam Fondförsäkringsaktiebolag med bifirma Folksam Tjänstemannapension, organisationsnummer 516401-8607, nedan kallat Folksam, är valbart bolag och meddelar fondförsäkring för KAP-KL och AKAP-KR Lärarfonder, nedan kallad försäkringen. Adressen är Folksam, 106 60 Stockholm. För mer information om bolaget, gå in på folksam.se eller kontakta närmaste Folksamkontor.

Kollektivavtalad försäkring

Fondförsäkring för KAP-KL och AKAP-KR Lärarfonder är en avgiftsbestämd ålderspension som grundar sig på kollektivavtal. Försäkringen gäller för anställda som omfattas av pensionsplan KAP-KL eller KAP-KR enligt överenskommelse mellan Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Arbetsgivarförbundet Sobona och Svenska Kommunalarbetsareförbundet, OFRs förbundsområden Allmän kommunal verksamhet, Hälso- och sjukvård samt Läkare tillsammans med förbundsområdena ingående organisationer, Sveriges Lärare samt AkademikerAlliansen och till Akademikeralliansen anslutna riksorganisationer.

I dessa försäkringsvillkor används den gemensamma benämningen avtalsområdet för pensionsplanerna enligt ovan. Om avvikande regler för pensionsplan eller försäkringar tecknade vid visst tillfälle anges detta särskilt.

Pensionsnämnden svarar för tolkningen av parternas överenskommelser och har en rådgivande funktion, se nedan under *Pensionsnämnden*.

För försäkringsavtalet gäller, utöver kollektivavtalet i tillämpliga delar, dessa försäkringsvillkor, vid var tid gällande regler och avgifter för försäkringen samt Folksams försäkringstekniska riktlinjer. Vidare gäller vad som anges i försäkringsavtalslagen och svensk lag i övrigt. Folksam lämnar kontrolluppgifter enligt lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter.

Dessa villkor gäller även för eventuell extra premie som betalas in till försäkringen enligt överenskommelse mellan avtalsparterna, mellan arbetsgivare och lokal facklig organisation eller mellan arbetsgivare och anställd.

Försäkrad är den anställda på vars liv försäkringen gäller.

Försäkringstagare är den anställdes arbetsgivare. Om den försäkrade byter anställning inom avtalsområdet, blir den nya arbetsgivaren automatiskt ny försäkringstagare. I fråga om rätten till försäkringsförmån anses varje försäkrad som försäkringstagare. Om den försäkrade lämnat någon uppgift som är ofullständig eller oriktig gäller detsamma som om den försäkrade varit försäkringstagare.

Försäkringen får inte pantsättas, belånas eller återköpas och inte heller ändras på så sätt att den upphör att vara pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen. Överlåtelse får endast ske vid byte av arbetsgivare inom avtalsområdet.

Valcentralerna Pensionsvalet PV och Valcentralen AB har i uppdrag att administrera avtalsområdet.

Försäkringens ikraftträdande

Försäkringen träder i kraft när Folksam mottagit uppgift om den försäkrades val och mottagit den första premien från valcentralen.

Premie

Arbetsgivaren betalar in premien till valcentralen som överför den till Folksam.

Försäkrad som är arbetsoförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall, eller föräldraledig enligt socialförsäkringsbalken, kan ha rätt till avgiftsbefrielse.

Premiebetalningen upprätthålls då genom avgiftsbefrielseförsäkring, för vilken AFA Försäkring är försäkringsgivare. Särskilda villkor gäller för denna försäkring.

Fondförsäkring

Entréfond

Folksam placerar premierna i ett åldersberoende fondpaket, i en så kallad Entréfond, med en fondfördelning som utgår från den försäkrades ålder. Entréfondens bestämda fördelning mellan aktiefonder och räntefonder innebär att risken i portföljen är lägre ju äldre den försäkrade är.

Ålder	Entréfond
- 55	Läraryfond Offensiv
56 - 66	Läraryfond Balanserad
67-	Läraryfond Försiktig

Folksam flyttar successivt pensionskapital till en Entréfond vars fondkombination har en risknivå som är anpassad efter den försäkrades aktuella ålder. Detta görs för att minimera riskerna och effekterna av eventuella stora och tillfälliga kursrörelser på finansmarknaderna inför pensionering.

Om utbetalningstiden, vid tidpunkt för utbetalning, är ändrad från livsvarig till begränsad eller försäkrad avlider och återbetalningsskydd finns sker omplacering direkt till Entréfond Försiktig.

Placering i Entréfonden måste avse såväl hela pensionskapitalet som kommande premier. Folksams fondutbud kan komma att förändras. Folksam har rätt att överföra frigjort kapital från en utgående fond till annan lämplig fond.

Den försäkrade kan när som helst lämna Entréfonden och istället välja att befintligt och framtida pensionskapital placeras i Fritt val. Läs om Fritt val nedan. Anmälan om ändring görs via Mina Sidor på folksam.se eller på annat anvisat sätt.

Fritt val

Den försäkrade kan när som helst lämna Fritt val och i stället välja att befintligt och framtida pensionskapitalet placeras i Entréfonden.

Folksams fondutbud kan komma att förändras. Läs mer på folksam.se om valbara fonder. Folksam har rätt att överföra frigjort kapital från en utgående fond till annan lämplig fond.

Köp, fondbyten, inlösen

Anmälan om byte av fond ska göras via Mina Sidor på folksam.se eller på annat anvisat sätt. Byte av fonder kan ske under hela försäkringstiden, även under utbetalningstiden. Fördelning mellan olika fonder anges i hela procent. Premie får fördelas mellan högst tio fonder. Totalt kan högst 20 fonder ingå i försäkringsavtalet.

Folksam åtar sig att placera premie inom fem bankdagar från den dag premien bokförts hos bolaget. Folksam åtar sig att genomföra fondbyte inom fem bankdagar från den dag anmälan inkommit till bolaget. Under tid som fondhandel pågår i försäkringen kan nya order om fondbyte inom lämnas. Avgifter får tas ut för att täcka Folksams kostnader, se folksam.se för aktuella regler och avgifter.

Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet/pensionen fastställs på följande sätt:

- Fondandelarna fördelas på det antal år utbetalning ska ske, med hänsyn tagen till framtida avgifter. Folksam använder antaganden om dödlighet/livslängd i försäkringsbeståndet.
- Den faktiska utbetalningen motsvarar inlösenvärdet av antalet fondandelar som, efter avdrag för skatt och avgifter, fastställs för varje utbetalningstillfälle. Beloppet beräknas utan hänsyn till kön.

Ålderspension

Ålderspension utbetalas i sin grundform till den försäkrade automatiskt tidigast från och med månaden efter det att den försäkrade fyller 70 år. Utbetalningen pågår livet ut. Utbetalningarnas storlek beror bland annat på pensionskapitalets utveckling.

Den försäkrade har rätt att ändra försäkringen, se *Ändring av avtalet*.

Ålderspension med återbetalningsskydd

Försäkringen gäller med återbetalningsskydd, om inte den försäkrade har valt bort det.

Återbetalningsskydd innebär att efterlevande (förmånstagare) kan få del av det pensionskapital som finns kvar i försäkringen vid den försäkrades dödsfall. Utan återbetalningsskydd blir den egna ålderspensionen högre. För ålderspension med återbetalningsskydd gäller följande:

Dödsfall innan ålderspension börjar utbetalas:

- Avlider den försäkrade innan ålderspensionen börjat utbetalas, omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd, som utbetalas till insatt förmånstagare i fem år. Utbetalningarnas storlek beror bland annat på pensionskapitalets storlek.

Dödsfall under pågående utbetalning av ålderspension:

- Avlider den försäkrade under pågående utbetalning av livsvarig ålderspension, omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd som betalas ut till förmånstagare under resterande garantitid. Den del av försäkringens värde som avser tiden efter garantitidens slut bortfaller vid dödsfall, vilket bidrar till arvsvinster för andra försäkringar inom försäkringskollektivet. Avlider den försäkrade efter att garantitiden tagit slut, upphör försäkringen och inga utbetalningar görs därefter. Se *Begreppsförklaringar*.
- Avlider den försäkrade under pågående utbetalning av tidsbegränsad ålderspension, omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd som betalas ut till förmånstagare under resterande avtalad utbetalningstid.

Dödsfall under uppehåll av utbetalning av ålderspension:

- Avlider den försäkrade under uppehåll av livsvarig ålderspension, omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd som betalas ut till förmånstagare under resterande garantitid. Den del av försäkringens värde som avser tiden efter garantitidens slut bortfaller vid dödsfall, vilket bidrar till arvsvinster för andra försäkringar inom försäkringskollektivet. Avlider den försäkrade efter att garantitiden tagit slut, upphör försäkringen och inga utbetalningar görs därefter. Se *Begreppsförklaringar*.
- Avlider den försäkrade under uppehåll av tidsbegränsad ålderspension, omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd som betalas ut till förmånstagare under resterande avtalad utbetalningstid.

Försäkrad och förmånstagare har rätt att ändra försäkringen, se *Ändring av avtalet*.

Förmånstagarförordnande

Generellt förordnande

Vid försäkringens tecknande gäller ett generellt förmånstagarförordnande för återbetalningsskyddet.

Om inte särskilt förordnande anmälts till Folksam, utbetalas återbetalningsskyddet till förmånstagare i denna ordningsföljd:

- a. Den försäkrades make/registrerade partner/sambo.
- b. Den försäkrades arvsberättigade barn.

Finns det flera barn som är förmånstagare fördelas återbetalningsskyddet i lika delar mellan dem.

Make är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad pågår. Registrerad partner är förmånstagare även när mål om upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Med sambo anses ogift person, som under äktenskapsliknande förhållanden stadigvarande sammanbor med ogift försäkrad vid dennes död, förutsatt att de

- har eller har haft eller väntar barn tillsammans eller
- tidigare har varit gifta eller registrerade partner eller, i vart fall
- stadigvarande sammanbott sedan minst sex månader.

Om förmånstagaren avlider innan försäkringens värde till fullo utbetalats inträder annan förmånstagare om sådan finns.

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

Särskilt förordnande

Den försäkrade kan anmäla annat förmånstagarförordnande till Folksam. Sådant förordnande kan endast omfatta

- c. make/registrerad partner eller tidigare make/registrerad partner
- d. sambo eller tidigare sambo
- e. barn/styvbarn/fosterbarn till den försäkrade eller till någon person under a) eller b).

Finns det flera barn som är förmånstagare fördelas återbetalningsskyddet i lika delar mellan dem såvida inget annat anges.

Om förmånstagaren avlider innan försäkringens värde till fullo utbetalats, inträder annan förmånstagare om sådan finns.

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

Avstående

Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin förmånstagar rätt. Vid avståendet inträder den eller de förmånstagare som skulle ha haft rätt till utbetalning om den avstående varit avliden.

Ålderspension utan återbetalningsskydd

Om ålderspension gäller utan återbetalningsskydd upphör försäkringen vid den försäkrades dödsfall och inga utbetalningar görs därefter.

Ändring av avtalet

Den försäkrades ändringsmöjligheter

Ändring enligt nedan ska anmälas till Folksam.

Återbetalningsskydd

Den försäkrade kan när som helst välja bort återbetalningsskyddet.

Innan utbetalning av ålderspension påbörjats kan den försäkrade välja tillbaka återbetalningsskydd. Om återbetalningsskydd läggs till och ska gälla även tidigare intjänad ålderspension, måste hälsokraven uppfyllas vid hälsoprövning. För försäkrad som inte uppfyller hälsokraven begränsas återbetalningsskyddet till premie som tjänats in från och med månaden efter valet av återbetalningsskyddet. Om återbetalningsskyddet läggs till inom 12 månader efter en familjehändelse krävs ingen hälsoprövning. Med familjehändelse avses att den försäkrade gifter sig, blir sambo eller får barn.

Inför den första utbetalningen av ålderspension har den försäkrade rätt att ändra antalet år med återbetalningsskydd till lägst fem år.

Utbetalningsålder

Ålderspension utbetalas i sin grundform tidigast automatiskt från och med månaden efter det att den försäkrade fyller 70 år. Den försäkrade kan välja att få pensionen utbetald från annan ålder, tidigast från 62 års ålder.

Utbetalningstid

Ålderspension utbetalas i sin grundform livet ut. Inför den första utbetalningen kan den försäkrade välja tidsbegränsad utbetalningstid, lägst tio år.

Efter att utbetalningen startats kan den försäkrade förlänga utbetalningstiden enligt Folksams vid var tid gällande regelverk. Utbetalningstiden kan förlängas vid ett eller flera tillfällen till högst 20 år, räknat från det att utbetalningen startades, om den försäkrade inte väljer livsvarig utbetalning. Förkortning av utbetalningstid är inte möjlig att välja under pågående utbetalning.

Uppehåll med utbetalning

Den försäkrade har möjlighet att begära uppehåll med utbetalningen av ålderspension efter att utbetalningen påbörjats enligt Folksam vid var tid gällande regelverk. Uppehållet kan begäras vid ett eller flera tillfällen och måste avse hela pensionsutbetalningen. Den försäkrade har möjlighet att ångra eller ändra sin begäran om uppehåll med pensionsutbetalningen.

Förmånstagares ändringsmöjligheter efter den försäkrades död

Om den försäkrade avlider innan utbetalning av ålderspension har påbörjats, har förmånstagare rätt att senarelägga utbetalningen samt ändra utbetalningstiden till lägst fem år. En ändring måste avse hela försäkringen och skriftligen godkännas av samtliga förmånstagare vars rätt inträtt. Förmånstagare har dessutom rätt att under utbetalningstiden byta fonder. Samtliga förmånstagare, vars rätt inträtt, måste skriftligen godkänna fondbytet.

Utbetalning

Utbetalningstermin är normalt månad i efterskott. Om det periodiska beloppet understiger två procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att ändra utbetalningstid och utbetalningstermin. Är pensionskapitalet lägre än 30 procent av prisbasbeloppet när utbetalningen ska påbörjas, har Folksam rätt att lösa in försäkringen med ett engångsbelopp.

Anmälan om dödsfall

Den försäkrades dödsfall ska anmälas snarast möjligt till Folksam. Dödsfallsintyg och släktutredning från Skatteverket ska bifogas anmälan. På begäran ska kompletterande handlingar och uppgifter i övrigt som är av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning lämnas.

Flytträtt

Från och med den 1 januari 2014 finns flytträtt för KAP-KL och AKAP-KR. Flytt innebär överföring av hela det flyttbara pensionskapitalet till ny pensionsförsäkring.

Fram till en månad innan ålderspensionen börjat betalas ut, kan den försäkrade välja att flytta sitt intjänade pensionskapital från Folksam till motsvarande försäkring hos en annan valbar försäkringsgivare.

Bestämning av flyttbart pensionskapital

Flyttbart pensionskapital för fondförsäkring är fondvärdet vid flyttillfället.

Endast pensionskapital som överstiger de sammanlagda flyttavgifterna, som belastar pensionskapitalet under flyttprocessen, är flyttbart.

Flyttprocess

Den försäkrade ska göra anmälan om flytt hos valcentral.

Anmälan hanteras normalt av den valcentral där den senaste anställningen är registrerad. Valcentralen vidarebefordrar anmälan till Folksam. Efter att Folksam har tagit emot anmälan om flytt är ändring i försäkringen inte tillåten. Flytt ska ske enligt regler som Pensionsnämnden bestämmer. Reglerna i inkomstskattelagen ska följas. Den försäkrade har rätt att ångra anmäld flytt inom tio kalenderdagar från den dag då valcentralen tagit emot anmälan om flytt. Om flytten avser flera försäkringar gäller ånger av flytt för samtliga försäkringar.

Folksam ska flytta pensionskapitalet senast det datum valcentralen aviserar Folksam i normalfallet efter 25 bankdagar räknat från dag då meddelande om flytt tagits emot av mottagande försäkringsgivare (flyttidpunkt). Vid flytten övergår försäkringsansvaret till den mottagande försäkringsgivaren dagen efter den dag då Folksam överfört pensionskapitalet via valcentral till mottagande försäkringsgivare.

Om Folksam genomför flytten mer än sju kalenderdagar efter den angivna flyttidpunkten ska räntekompensation tillföras det flyttade pensionskapitalet. Räntekompensation beräknas från och med sju kalenderdagar efter flyttidpunkten till och med den tidpunkt då överföring av pensionskapitalet genomförs. Räntekompensation är för närvarande 5 procent men kan ändras efter beslut av Pensionsnämnden. Ränta utbetalas inte om den sammanlagda räntan understiger 0,25 procent av prisbasbeloppet vid beräkningstidpunkten. Inom 30 kalenderdagar från det att flytten genomförts, skickar Folksam kontrolluppgift om flytten till Skatteverket. Vid dödsfall efter att begäran om flytt har inkommit till Folksam, avbryts flytten.

Tidpunkt för utbetalning samt räntebestämmelser

Utbetalning ska ske senast en månad efter det att den som gör anspråk på beloppet fullgjort vad som krävs för utbetalning. Om det finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringsavtalet varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning dock inte ske förrän en månad förflutit efter det att sådan utredning avslutats. Utredningen ska ske skyndsamt. Vid dröjsmål utgår ränta enligt räntelagen. Även om dröjsmål inte föreligger utgår ränta motsvarande referensräntan minskad med två procentenheter från och med den 31:a dagen efter att belopp förfallit till betalning. Referensräntan fastställs av Riksbanken varje kalenderhalvår. Ränta utbetalas inte om den sammanlagda räntan understiger 0,5 procent av prisbasbeloppet.

Information om försäkringen

Folksam utfärdar årligt årsbesked till den försäkrade med uppgift om pensionskapitalet och kan lämna upplysning om gällande förmånstagarförordnande. Den försäkrades arbetsgivare har rätt att få del av information som behövs för bedömning av rätten till avdrag för pensionskostnader. Folksam kan på begäran lämna annan information rörande försäkringen.

Övrigt

Force majeure

Om en utredning av ett försäkringsfall eller utbetalning av ett försäkringsbelopp blir försenat på grund av force majeure, det vill säga en händelse som ligger utanför Folksams kontroll, kan inte Folksam hållas ansvarigt för förseningen. Detta givet att vi har gjort vad som skäligen kan begäras för att begränsa de skador som kan uppkomma. Exempel på sådana händelser som kan utgöra force majeure är ändrad lagstiftning, myndighetsåtgärd, krig, krigsliknande händelser, terrorhandling, naturkatastrof, brand, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Beträffande strejk, blockad, bojkott och lockout gäller ovanstående även om det är Folksam som är föremål eller vidtar sådan konfliktåtgärd. Folksam svarar inte heller för skada som orsakats av fel i telefonnät eller annan teknisk utrustning som inte tillhör oss.

Behandling av personuppgifter

Folksam värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med Folksam behandlar vi dina personuppgifter huvudsakligen för att fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet och för att följa de lagar och regler som gäller för vår verksamhet. Vi behandlar även dina uppgifter när vi har ett berättigat intresse att behandla dina personuppgifter till exempel för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig och för att utveckla våra produkter och tjänster. Hur vi behandlar dina personuppgifter beror på vilka produkter du har hos oss. På www.folksam.se/personuppgifter hittar du mer information om hur vi behandlar dina personuppgifter. Där kan du bland annat läsa om vilka personuppgifter vi behandlar, för vilka ändamål vi behandlar personuppgifter, vilka parter vi delar personuppgifter med och hur du utövar dina rättigheter. Du kan även kontakta vår kundservice på 0771-950 950.

Motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism

Folksam följer ett strikt regelverk för att förhindra att dess produkter och tjänster utnyttjas för finansiell brottslighet. Försäkringstagare, försäkrad och andra personer relaterade till försäkringsavtalet är skyldiga att förse Folksam med all nödvändig information och dokumentation med anledning av tillämplig lagstiftning.

Folksam har rätt att

- begränsa ett befintligt avtal samt vägra att ingå nytt avtal om förutsättningarna i första stycket inte är uppfyllda eller i de fall misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism föreligger
- avsluta avtalsförhållandet om det på skäligen grund kan misstänkas att nyttjandet av Folksams produkter eller tjänster utgör led i penningtvätt eller finansiering av terrorism
- dela information till andra bolag inom Folksamgruppen i syfte att upptäcka och motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

Skaderegistrering

Folksam använder sig också av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att Folksam får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annan försäkringsgivare. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till bland annat försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag för att identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad form för statistiska ändamål.

Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Pensionsnämnden

Kollektivavtalsparterna har inrättat en pensionsnämnd – Pensionsnämnden – som svarar för tolkningen av parternas överenskommelser och i övrigt är rådgivande till Folksam och valcentralerna. Försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare kan begära att en fråga rörande tolkning eller tillämpning av bestämmelser rörande avtalsområde ska behandlas i nämnden. Nämndens ledamöter utses av kollektivavtalsparterna.

Ändring av försäkringsvillkor

Villkor för försäkring som är utformad enligt kollektivavtal mellan parter på arbetsmarknaden får anpassas till framtida ändringar i kollektivavtalet. Anpassning får även ske till sådana framtida ändringar av tillämpningen av kollektivavtalet som beslutas av kollektivavtalsparterna, Pensionsnämnden eller behörigt organ som är utsett av berörda kollektivavtalsparter. Ändringar i försäkringsvillkor kan göras av Folksam under försäkringstiden om detta är nödvändigt med hänsyn till ändrad lagstiftning, myndigheters föreskrifter eller ändrad rättstillämpning. Ändringar kan även göras av annan anledning, om ändringen generellt sett inte kan anses innebära en betydande nackdel för försäkringstagarna eller andra berättigade. En villkorsändring träder i kraft vid den nya premieperiod som inträder närmast efter ändringen.

Om Folksam upphör att vara valbart bolag

Om Folksam skulle upphöra att vara valbart bolag för avtalsområdet, kan uppkommet pensionskapital kvarstå i Folksam enligt vid upphörandet gällande villkor för anslutning till avtalsområdet.

Om vi inte skulle komma överens

Vi vill att du ska vara nöjd

Det är viktigt att det finns en väl fungerande klagomålshantering för att du som kund ska kunna få dina intressen tillgodosedda.

En god hantering av klagomål ger Folksam en möjlighet att fånga upp problem samt att vidta förebyggande åtgärder.

Vänd dig först till oss på Folksam

Om du har frågor om behandlingen av ditt ärende, ta i första hand kontakt med ärendets handläggare, som kan ge dig förklaringar och kompletterande upplysningar.

Om du skulle vilja gå vidare med ditt ärende, har du rätt att få det omprövat hos Folksam eller överprövat enligt nedan.

Din rätt till överprövning av ditt ärende

Om du inte är nöjd med Folksams beslut eller handläggning kan du begära att få ditt ärende prövat hos Kundombudsmannen Folksam. Om det därefter föreligger tvist kan du begära överprövning i allmän domstol.

Om ditt ärende gäller tolkning av pensionsplanerna prövas din fråga i första hand i nämnd, se nedan. Om det därefter föreligger tvist har part i tvisten rätt att, till viss kostnad, hänskjuta frågan för slutligt avgörande till pensionsskiljenämnd enligt pensionsplanens bestämmelser.

Kundombudsmannen Folksam

Kundombudsmannen Folksam är en fristående och opartisk instans som kostnadsfritt prövar de flesta försäkrings-, sparande- och skadeärenden. Anmälan måste göras inom ett år från det att Folksam lämnat slutligt besked.

Telefon: 0771-655 253

Webb: [Kundombudsmannen - Vårt oberoende är en extra trygghet - Folksam](#)

Nämnder

Kollektivavtalsparterna har träffat överenskommelser om en särskild nämnd – Pensionsnämnden – som svarar för tolkningen av bestämmelser rörande avtalsområdet. Försäkringstagare eller du som försäkrad kan begära att fråga som angår er ska prövas av nämnden. Begäran om prövning i nämnden ska lämnas till valcentral som ansvarar för nämnden.

Om ett ärende har prövats av nämnden och tvist om tolkning eller tillämpning av försäkringsvillkoren eller försäkringsavtalet i övrigt föreligger, kan part hänskjuta tvisten till särskild skiljenämnd för avgörande. Skiljenämnden består av ledamöter utsedda av kollektivavtalsparterna. Det går också att få rättslig prövning genom att talan väcks i allmän domstol, under förutsättning att saken inte tidigare avgjorts genom skiljedom.

Allmän domstol

Tvist med Folksam kan prövas av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan du få ersättning därifrån för en del av kostnaderna. Du måste i så fall kontakta advokat eller annat lämpligt ombud, som kan godkännas av Nämnden för Rättsskyddsfrågor (FNR).

Konsumentvägledning

Konsumenternas försäkringsbyrå

Konsumenternas försäkringsbyrå ger kostnadsfri vägledning i frågor som rör försäkring, men prövar inte enskilda försäkringstvister.

Adress: Box 24215, 104 51 Stockholm

Telefon: 0200-22 58 00

konsumenternas.se

Kommunal konsumentvägledning

Kommunal konsumentvägledning finns i många kommuner och ger kostnadsfri hjälp i försäkringsärenden.

Begreppsförklaringar

Arvsvinst

Pensionskapital efter avliden med försäkring som saknar fullständigt återbetalningsskydd eller annat efterlevandeskydd och som tillfaller övriga liknande försäkringar.

Fond (investeringsfond)

Samling av värdepapper (portfölj) som ägs av andelsägare.

Fondförsäkring

Livförsäkring som saknar garanterat pensionsbelopp och för vilken försäkringstagaren eller den försäkrade själv bestämmer inriktningen på sitt sparande genom att välja en eller flera fonder som är valbara hos försäkringsföretaget.

Förmånstagare

Person som har rätt att få utbetalning från försäkringen.

Försäkrad

Fysisk person på vars liv, ålder eller hälsa en försäkring gäller.

Försäkringsgivare

Försäkringsföretag som fysisk eller juridisk person har tecknat försäkring med.

Försäkringshandlingar

Försäkringsbesked

Innehåller upplysningar om försäkringens omfattning.

Försäkringsvillkor

Beskriver de regler som gäller för försäkringen. Innehåller bland annat upplysningar om vem som är försäkringsgivare, försäkringstagare samt vilka ersättningsmoment och ändringsmöjligheter som finns.

Försäkringstagare

Fysisk eller juridisk person som har tecknat försäkring med försäkringsföretag eller som har övertagit en försäkring.

Försäkringstid

Försäkringens giltighetstid.

Inlösenvärde

Inlösenvärdet i en fond är antalet fondandelar multiplicerade med fondens köpkurs vid inlösentillfället.

Garantitid

Den utbetalningstid som gäller för återbetalningsskydd med avdrag för tid som pensionen utbetalats eller varit i uppehåll. Garantitiden kan som längst vara 20 år och som kortast 5 år.

Pensionskapital

Aktuellt värde på pensionsförsäkringen som beräknas utifrån verkligt resultat.

Prisbasbelopp

Belopp som grundar sig på prisutvecklingen i samhället (konsumentprisindex) och som varje år bestäms av regeringen.

Återbetalningsskydd

Efterlevandeskydd som innebär att hela eller en del av pensionskapitalet betalas ut till förmånstagare vid den försäkrades död.